

Bruksela, dnia 22.5.2014 r.
COM(2014) 286 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie

stosowania dyrektywy 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne

normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców

zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich

KOMUNIKAT KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie

stosowania dyrektywy 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich

W 2013 r. wykryto 386 230 obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających w UE, co oznacza spadek w stosunku do 2008 r., w którym liczba ta wyniosła 608 870¹. Spadek ten można częściowo przypisać kryzysowi gospodarczemu, który spowodował trudności ze znalezieniem pracy w znacznej części Unii Europejskiej (UE). Zjawisko to trudno jest jednak określić w kategoriach liczbowych, ponieważ większość nielegalnych migrantów pozostaje niewykryta, a możliwość znalezienia pracy nadal jest znaczącą zachętą dla nielegalnej migracji do UE.

Zatrudnianie nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich wynika z tego, że migranci poszukujący lepszego życia zaspokajają zapotrzebowanie pracodawców pragnących skorzystać z pracowników gotowych wykonywać pracę niewymagającą kwalifikacji i nisko płaconą w sektorach o dużym zapotrzebowaniu na siłę roboczą, takich jak sektor budowlany, rolnictwo, sprzątanie i obsługa hotelowa/gastronomia.

Nielegalne zatrudnienie przynosi straty w wielu wymiarach: środki w postaci podatków czy składek na ubezpieczenie społeczne nie wpływają do budżetów publicznych, pracownicy nie są wymieniani lub zatrudniani za pośrednictwem oficjalnych kanałów, w następstwie czego praca wykonywana jest w niebezpiecznych warunkach bez jakiegokolwiek ochrony ubezpieczeniowej.

Dyrektywa 2009/52/WE², przyjęta w dniu 18 czerwca 2009 r., ma przeciwdziałać czynnikowi zachęcającemu do poszukiwania pracy. Zaostrza ona kary za nielegalne zatrudnienie i udoskonala mechanizmy wykrywania, przewidując jednocześnie środki ochronne mające zrekompenzować nielegalnym migrantom poniesione krzywdy.

Dyrektywa jest częścią szeregu działań podjętych przez UE w celu skutecznego zwalczania nielegalnej imigracji; do pozostałych działań zalicza się zacieśnienie współpracy z państwami trzecimi³, zintegrowanie zarządzania działaniami operacyjnymi na granicach, skuteczne realizowanie polityki powrotowej⁴ oraz zaostrzenie prawodawstwa umożliwiającego walkę z handlem ludźmi⁵. Dyrektywa uzupełnia wprowadzone niedawno zmiany w polityce w

---

¹ Eurostat, 2013, brak danych dla NL i EL.

² Dyrektywa 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidująca minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich, Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 24 („dyrektywa w sprawie kar dla pracodawców”).

³ Komunikat w sprawie globalnego podejścia do kwestii migracji i mobilności, COM(2011) 743 final z 18 listopada 2011 r.

⁴ Komunikat w sprawie polityki UE w zakresie powrotów, COM(2014) 199 final z 28 marca 2014 r.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

obszarze legalnej migracji, wraz z dyrektywą w sprawie pracowników sezonowych⁶, która jest najnowszym przykładem otwierania przez UE legalnych kanałów dla migracji słabo wykwalifikowanej siły roboczej, zwykle w takich sektorach jak rolnictwo czy turystyka.

Państwa członkowskie były zobowiązane dokonać transpozycji dyrektywy 2009/52/WE do prawodawstwa krajowego do dnia 20 lipca 2011 r.⁷. Za niewywiązanie się z tego obowiązku w terminie Komisja wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego⁸ wobec 20 państw członkowskich⁹ i wszystkie postępowania zostały już zamknięte.

Przed przyjęciem przepisów transponujących przedmiotowe prawodawstwo Włochy i Luksemburg przewidziały okres, w którym pracodawcy mogli zgłosić pracujących dla nich nielegalnych migrantów oraz, z zastrzeżeniem wymogu zapłacenia grzywny i spełnienia pewnych warunków, udostępniły mechanizmy pozwalające na uregulowanie statusu.

Wszystkie państwa członkowskie, dla których dyrektywa jest wiążąca¹⁰, zakazują obecnie zatrudniania nielegalnych migrantów, a zaledwie kilka państw dopuściło wyjątek w przypadku osób, których wydalenie wstrzymano¹¹. Kilka państw członkowskich postanowiło rozszerzyć zakres stosowania dyrektywy¹² na obywateli państw trzecich przebywających na ich terytorium legalnie, ale posiadających zezwolenie na pobyt, które nie dopuszcza prowadzenia działalności gospodarczej.

Niniejszy komunikat¹³ jest związany z nałożonym na Komisję obowiązkiem przedstawiania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdań ze stosowania dyrektywy w sprawie kar dla pracodawców¹⁴. Zawiera on przegląd sankcji finansowych i karnych, które mogą być nakładane na łańcuch pracodawców w całej UE za zatrudnianie osób bez zezwolenia na pracę (I). Zawiera też informacje dotyczące sposobu uchwalenia środków ochrony nielegalnie zatrudnionych migrantów w przepisach krajowych (II). Następnie opisuje, w jaki sposób państwa członkowskie transponowały mechanizmy określone w dyrektywie w celu skutecznego wykrywania przypadków nielegalnego zatrudnienia i karania za takie zatrudnienie, jak również przedstawia ocenę sprawozdań państw członkowskich z przeprowadzonych kontroli (III).

I- KARY STOSOWANE WOBEC ŁAŃCUCHA PRACODAWCÓW ZATRUDNIAJĄCYCH NIELEGALNIE PRZEBYWAJĄCYCH OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

---

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego, Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 375.

⁷ Art. 17 dyrektywy 2009/52/WE, op. cit.

⁸ Art. 258 (dawny art. 226) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁹ AT, BE, BG, CZ, DE, FR, EL, IT, CY, LT, LU, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, FI i SE.

¹⁰ Dyrektywa 2009/52/WE jest wiążąca dla wszystkich państw członkowskich oprócz Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa. Stopień wdrożenia dyrektywy przez Chorwację po przystąpieniu do UE wymaga jeszcze oceny.

¹¹ DE, EL, FI, FR, MT, RO i SE (art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/52/WE).

¹² AT, BE, CZ, DE, EE, FR, FI, HU, LT, MT, RO i SE.

¹³ Komunikat oparto na badaniu wykonanym dla Komisji.

¹⁴ Art. 16 dyrektywy 2009/52/WE, op. cit.

I.1- Przegląd sankcji finansowych i karnych obowiązujących w państwach członkowskich

a- Sankcje finansowe (art. 5)

Artykuł 5 stanowi, że kary za nielegalne zatrudnienie obejmują kary finansowe, których kwota wzrasta w zależności od liczby nielegalnie zatrudnionych obywateli państw trzecich.

Na dzień, w którym upłynął termin transponowania dyrektywy, kar finansowych do prawodawstwa krajowego nie wdrożyły jeszcze tylko BE, BG, LU, FI i LV, natomiast w pozostałych 19 państwach członkowskich, dla których przedmiotowa dyrektywa jest wiążąca, takie kary już przewidziano. Niemniej jednak od tamtej pory siedem państw¹⁵ zmieniło swoje ustawodawstwo w celu naniesienia poprawek do metody obliczania kwoty grzywny lub zwiększenia tej kwoty.

Z przewidzianej w art. 5 ust. 3 możliwości stosowania zmniejszonych kar finansowych w przypadku gdy pracodawca jest osobą fizyczną, która zatrudnia nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego na swój użytek prywatny, i gdy zatrudnienie nie odbywa się w warunkach szczególnego wyzysku, skorzystały tylko CY, FI, HU, NL i PL.

W odróżnieniu do SE i IT, które średni koszt wydalenia uwzględniły w karze finansowej, państwa członkowskie wymagają, aby koszty wydalenia ponosił pracodawca, niezależnie od kary finansowej.

Tabela 1 dotycząca sankcji finansowych wskazuje, że pod względem metody obliczania grzywny państwa członkowskie dzielą się na dwie kategorie. W 16 państwach członkowskich¹⁶ kwota grzywny wzrasta proporcjonalnie do liczby zatrudnianych nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. W tej grupie państw minimalna lub stała kwota kary finansowej za każdego zatrudnionego nielegalnego migranta waha się od 300 EUR w BE do 10 001 EUR w ES. Większość państw członkowskich ustaliła też maksymalną kwotę grzywny, która dla osoby fizycznej wynosi od 854 EUR w przypadku CY do 100 000 EUR w ES. W pozostałych ośmiu państwach członkowskich¹⁷ prawo określa ogólną kwotę grzywny, zaś decyzję w kwestii dokładnego określenia kwoty zależnie od liczby nielegalnych migrantów pozostawia sędziemu. Maksymalna kwota grzywny w tych krajach wynosi od 500 EUR w LV do 500 000 EUR w DE.

Wskazuje to na znaczne różnice w wysokości kar pieniężnych w poszczególnych państwach członkowskich i może budzić obawy, że poziom sankcji finansowych nie zawsze przewyższa korzyści płynące z zatrudniania nielegalnych migrantów. Z uwagi na brak kompleksowych danych empirycznych, które dotyczyłyby skutków sankcji, wstępną ocenę odstraszaającego charakteru i proporcjonalności kar można oprzeć między innymi¹⁸ na porównaniu z minimalnym wynagrodzeniem za pracę.

Przykładowo, maksymalna kara za jednego zatrudnionego nielegalnego migranta w LU wynosi 1,3 minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. W LV, jednym z państw, które ustanowiły ogólną kwotę grzywny, maksymalna kara finansowa jest 1,7 raza wyższa od

¹⁵ CZ, EL, ES, FR, IT, NL i RO.

¹⁶ AT, BE, BG, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LT, LU, NL, RO, SE i SI.

¹⁷ CZ, DE, FI, LV, MT, PL, PT i SK.

¹⁸ Do innych czynników można zaliczyć na przykład porównanie z karami za przestępstwa podobnego typu oraz dokładną definicję przestępstwa w odpowiednim prawie krajowym. Aby ocenić skuteczność, zastosowano zbiór danych empirycznych dotyczących faktycznych kar.

minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. Liczby te uderzająco kontrastują na przykład z BG, gdzie maksymalna grzywna za jednego nielegalnego migranta odpowiada minimalnemu miesięcznemu wynagrodzeniu za pracę pomnożonemu przez 24,2, jak również z CZ, gdzie ogólna kwota maksymalnej grzywny dla osoby fizycznej odpowiada minimalnemu miesięcznemu wynagrodzeniu za pracę pomnożonemu przez 584¹⁹.

b- Sankcje karne (art. 9 i 10)

Artykuł 9 przewiduje sankcje karne za szczególnie poważne przypadki nielegalnego zatrudnienia, obejmujące:

- (i) uporczywe ponawianie naruszenia;
- (ii) zatrudnianie znaczącej liczby obywateli państw trzecich;
- (iii) zatrudnianie w warunkach szczególnego wyzysku;
- (iv) świadomość pracodawcy, że pracownik jest ofiarą handlu ludźmi; oraz
- (v) nielegalne zatrudnienie małoletniego.

Przed wejściem dyrektywy w życie zatrudnianie nielegalnych migrantów stanowiło odrębne przestępstwo w dziesięciu państwach członkowskich²⁰. Dlatego 14 państw członkowskich²¹ zmuszonych było wprowadzić do swojego prawa sankcje karne za te szczególne formy nielegalnego zatrudnienia. AT, DE, EL oraz IT zmieniły swoje obowiązujące prawo, aby wydłużyć kary pozbawienia wolności lub, w większości przypadków, podnieść poziom kar pieniężnych.

W BE, FI, FR, IT, MT, NL i SE nielegalne zatrudnienie samo w sobie stanowi przestępstwo, bez względu na istnienie okoliczności, o których mowa w art. 9 ust. 1. Okoliczności te uznaje się zazwyczaj za czynniki obciążające.

Pozostałe państwa członkowskie generalnie uznały nielegalne zatrudnienie za przestępstwo we wszystkich okolicznościach wymienionych w art. 9. Tylko w nielicznych państwach członkowskich nie stosuje się konkretnych kar za nielegalne zatrudnienie w „warunkach szczególnego wyzysku”²² oraz w sytuacjach, gdy „pracodawca ma świadomość, że pracownik jest ofiarą handlu ludźmi”²³. Wiele z tych państw uznało, że te formy nielegalnego zatrudnienia podlegają już prawu krajowemu dotyczącemu handlu ludźmi.

W tabeli 2 wykazano znaczne zróżnicowanie surowości sankcji karnych. W przypadku niektórych państw członkowskich dane mogą poddawać w wątpliwość odstraszący charakter kar. Na przykład pozbawienie wolności za nielegalne zatrudnienie w pewnych okolicznościach wymienionych w art. 9 ust. 1 w LV i AT wynosi odpowiednio trzy miesiące i sześć miesięcy, podczas gdy pozostałe państwa członkowskie przewidują maksymalną karę pozbawienia wolności na okres od jednego roku do pięciu lat. W dziesięciu państwach członkowskich karę pozbawienia wolności dla osoby fizycznej można zastąpić lub połączyć z karą grzywny, której kwota waha się od 600 EUR w BE do 240 000 EUR w PT.

c- Sankcje karne dla osób prawnych (art. 11 i 12) oraz inne środki (art. 7)

¹⁹ Kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę na podstawie Eurostatu: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/labour_market/earnings/main_tables.

²⁰ AT, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, IT, MT i NL.

²¹ BE, BG, CY, EE, HU, LT, LU, LV, PL, PT, RO, SE, SI i SK.

²² RO.

²³ CZ, ES i LT.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 wszystkie państwa członkowskie przewidziały sankcje karne dla osób prawnych odpowiedzialnych za nielegalne zatrudnienie na podstawie art. 9, takie jak grzywna, likwidacja, ograniczenie praw oraz konfiskata mienia. Wszystkie państwa członkowskie (oprócz BG, EE, FI, HU i NL) w swoich wykazach sankcji karnych dla osób prawnych uwzględniły również środki określone w art. 7 ust. 1 dyrektywy.

Artykuł 7 ust. 1 zawiera wykaz dodatkowych środków mających na celu karanie pracodawców odpowiedzialnych za nielegalne zatrudnienie, obejmujący:

- (i) pozbawienie uprawnienia do korzystania z niektórych lub wszystkich świadczeń publicznych na okres do pięciu lat;
- (ii) wykluczenie z udziału w zamówieniach publicznych na okres do pięciu lat;
- (iii) nakaz zwrotu niektórych lub wszystkich dotacji publicznych, przyznanych pracodawcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających wykrycie nielegalnego zatrudnienia; oraz
- (iv) czasowe lub trwale zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełnienia naruszenia.

Nie wszystkie państwa członkowskie²⁴ transponowały jednak w pełni te środki, które mogą mieć silny charakter odstrasżający. Ponadto z opcji przewidzianej w art. 12 ust. 2, umożliwiającej państwom członkowskim opublikowanie listy pracodawców, którzy popełnili przestępstwa określone w art. 9, skorzystały tylko AT, CY i SK.

I.2- Odpowiedzialność całego łańcucha pracodawców [art. 2 lit. c), art. 8, art. 9 ust. 2 i art. 11]

Aby zagwarantować skuteczność zakazu nielegalnego zatrudniania, wszystkie państwa członkowskie stosują szeroką definicję zatrudnienia przewidzianą w art. 2 lit. c), obejmującą wszystkie czynności, które powinny być wykonywane za wynagrodzeniem, wykonywane na rzecz pracodawcy bądź pod jego kierownictwem lub nadzorem, niezależnie od stosunku prawnego.

Ponadto zgodnie z art. 8 obowiązek uiszczenia kar finansowych przewidzianych w art. 5 spoczywa na wszystkich podmiotach w łańcuchu pracodawców, ponieważ w niektórych sektorach, zwłaszcza tych, w których występuje zjawisko nielegalnego zatrudnienia, powszechnie stosuje się podwykonawstwo.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a) państwa członkowskie (z wyjątkiem EE i LT) przewidziały w swoich ustawodawstwach, że w przypadku gdy pracodawca jest bezpośrednim podwykonawcą, wykonawca ponosi odpowiedzialność, obok lub zamiast pracodawcy, za zapłatę wszelkich kar finansowych nałożonych na podstawie art. 5. Zgodnie z art. 8 ust. 2 większość państw członkowskich²⁵ zapewnia też, że w przypadku gdy pracodawca jest podwykonawcą, odpowiedzialność z tytułu kar pieniężnych ponosić mogą również główny wykonawca i każdy bezpośredni podwykonawca – jeśli wiedzieli o zatrudnieniu nielegalnych migrantów przez podwykonawcę..

Aby ułatwić egzekwowanie tych przepisów i zagwarantować pewność prawa podwykonawcom, art. 8 ust. 3 przewiduje, że wykonawca, który spełnił wymogi należytej

²⁴ BE, EL, BG, FI, LU, CZ, IT i EE.

²⁵ Oprócz EE i LT.

staranności określone w prawie krajowym, nie ponosi odpowiedzialności na mocy art. 8 ust. 1 i 2. Wiele państw członkowskich²⁶ nie zdefiniowało jednak takiej należytej staranności w swoich prawodawstwach krajowych, powołując się często na ogólne przepisy prawa umów/prawa cywilnego.

I wreszcie, zgodnie z art. 9 ust. 2 wszystkie państwa członkowskie zapewniają, aby podzeganie do umyślnego zatrudniania nielegalnie przebywających migrantów oraz pomoc w takim zatrudnianiu podlegały karze jako przestępstwo. Stosownie do przepisów art. 11 przewidziały one też odpowiedzialność osób prawnych za przestępstwa określone w art. 9, w przypadku gdy takie przestępstwo zostało popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę – działającą samodzielnie lub jako członek organu osoby prawnej – która pełni tam funkcje kierownicze, lub było efektem braku nadzoru²⁷.

Wskutek transponowania przedmiotowej dyrektywy wszystkie podmioty czerpiące korzyści z nielegalnego zatrudnienia mogą podlegać odpowiednim karom we wszystkich państwach członkowskich. Jest to nie tylko niezbędne w celu skutecznego zwalczania tego zjawiska, ale ma również zasadnicze znaczenie dla ułatwiania wykonywania praw, które dyrektywa przyznaje nielegalnym migrantom.

II- ŚRODKI OCHRONY NIELEGALNIE ZATRUDNIONYCH OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

II.1- Wypłata zaległego wynagrodzenia i spłata podatków (art. 6 ust. 1 i art. 8)

Państwa członkowskie prawidłowo transponowały art. 6 ust. 1 lit. a), w którym przewidziano prawo nielegalnych migrantów do otrzymania wynagrodzenia za pracę, jak również art. 6 ust. 1 lit. b), zobowiązujący pracodawcę do zapłaty wszystkich podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, które pracodawca zapłaciłby, gdyby obywatel państwa trzeciego był zatrudniony legalnie.

Do celów obliczenia należnych kwot w art. 6 ust. 3 przyjęto założenie, że stosunek pracy trwał przynajmniej trzy miesiące, chyba że pracodawca lub pracownik dowiodą innego okresu trwania zatrudnienia. Założenie takie uwzględniły w swoim prawie wszystkie państwa członkowskie z wyjątkiem EE, ES i RO, natomiast NL przyjęły nawet okres w wymiarze sześciu miesięcy.

We wszystkich państwach członkowskich pracodawcy są co do zasady zobowiązani – zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c) – pokryć wszelkie koszty związane z przesłaniem zaległych płatności do kraju, do którego obywatel państwa trzeciego powrócił lub został wydalony.

Państwa członkowskie²⁸ ustanowiły, ogólnie rzecz biorąc, że – zgodnie z art. 8 – oprócz pracodawców do zapłaty zaległego wynagrodzenia i podatków mogą zostać zobowiązani również bezpośredni wykonawcy i podwykonawcy.

II.2- Dostęp do wymiaru sprawiedliwości i ułatwienie wnoszenia skarg (art. 6 ust. 2–5 oraz art. 13)

²⁶ BG, CZ, DE, EE, EL, ES, HU, IT, LT, MT, PT, RO, SE, SI i SK.

²⁷ Problemy z transponowaniem przepisu o odpowiedzialności osób prawnych (przedsiębiorstw) w przypadku braku nadzoru lub kontroli stwierdzono tylko w LU.

²⁸ Oprócz EE i LT.

Na potrzeby egzekwowania tych przepisów w dyrektywie przewidziano dostęp do wymiaru sprawiedliwości i ułatwienie wnoszenia skarg, które pełnią funkcję podstawowych środków ochrony mających zrekomensować nielegalnym migrantom poniesione krzywdy. Jak dotąd ta część dyrektywy może budzić obawy, ponieważ podejmowane przez państwa członkowskie działania w celu jej transponowania często skutkowały słabymi lub nieistniejącymi mechanizmami mającymi ułatwiać egzekwowanie praw nielegalnych migrantów.

Bardzo niewiele państw członkowskich²⁹ wyraźnie transponowało prawo nielegalnie zatrudnionych migrantów do wniesienia przeciwko pracodawcy skargi z tytułu zaległego wynagrodzenia, również w przypadku powrotu lub wydalenia³⁰. Większość państw członkowskich odwołuje się tylko do ogólnych przepisów dotyczących prawa do skierowania sprawy do sądu orzekającego w sprawach cywilnych lub do sądu pracy. Z przewidzianej w art. 6 ust. 2 lit. b) akapit pierwszy możliwości³¹ ustanowienia procedur w celu odzyskania zaległego wynagrodzenia bez konieczności występowania z roszczeniem przez obywatela państwa trzeciego skorzystała ograniczona liczba państw członkowskich.

Artykuł 13 ust. 1 zobowiązuje państwa członkowskie do wprowadzenia skutecznych mechanizmów, przy pomocy których nielegalni migranci mogą wnosić skargi przeciwko swoim pracodawcom, również za pośrednictwem osób trzecich. Artykuł 13 ust. 2 nakłada na państwa członkowskie obowiązek zagwarantowania, aby strony trzecie, które mają uzasadniony interes w zapewnieniu przestrzegania przepisów dyrektywy, mogły wszczynać wszelkie postępowania administracyjne lub sądowe w imieniu nielegalnie zatrudnionego obywatela państwa trzeciego albo wspierając go – w celu obrony jego praw. W kilku państwach członkowskich do wnoszenia skarg w imieniu nielegalnych migrantów oraz reprezentowania ich w postępowaniach krajowych uprawnione są związki zawodowe³². Rządziej rolę taką odgrywają organizacje pracowników migrujących³³ i organy publiczne³⁴ uprawnione do przeprowadzania kontroli. Takich osób trzecich nie wyznaczyły jeszcze w swoich przepisach prawnych LU, MT i NL.

Zaledwie cztery państwa członkowskie³⁵ wprowadziły specjalne mechanizmy zapewniające nielegalnym migrantom możliwość otrzymania wypłaty wszelkiego zaległego wynagrodzenia, również w przypadku gdy osoby takie powróciły lub zostały wydalone (art. 6 ust. 4). Na przykład francuski Urząd ds. Imigracji i Integracji może wydawać tytuły egzekucyjne do odbioru należnych kwot w imieniu nielegalnie zatrudnionych migrantów i przekazania im następnie tych pieniędzy. Inne państwa polegają na ogólnych przepisach dotyczących wykonywania orzeczeń sądowych.

Dyrektywa nakazuje, aby migranci byli „systematycznie i obiektywnie informowani” o przysługujących im prawach. Wiele państw członkowskich³⁶ nie przewidziało tego w swoich przepisach prawnych, a inne państwa członkowskie³⁷ opierają się na ogólnych wytycznych administracyjnych oraz na zasadach dotyczących informowania osób objętych postępowaniem administracyjnym. W praktyce może to oznaczać, że państwa członkowskie

---

²⁹ BG, CY, EL i SI.

³⁰ CY, EL, PL i SE.

³¹ BE, FR, HU, MT i PL.

³² AT, CY, DE, EE, EL, FI, FR, HU, IT, LT, RO, SI i SK.

³³ CZ, FI, HU, LV i SE.

³⁴ EL, ES, FI, IT i LT.

³⁵ BE, EL i FR.

³⁶ BG, ES, IT, LV, MT, NL, SI i SK.

³⁷ BE, FI, HU i RO.

posługują się informacjami w konkretnych witrynach internetowych, o których migranci prawdopodobnie nie wiedzą lub do których mogą nie mieć dostępu.

I wreszcie, tylko ograniczona liczba państw członkowskich³⁸ dokonała jednoznacznej transpozycji przepisów art. 6 ust. 5 i art. 13 ust. 4, które zobowiązują je do wydawania zezwoleń na pobyt na czas ograniczony, w zależności od czasu trwania odpowiedniego postępowania krajowego, tym obywatelom państw trzecich, którzy są objęci postępowaniem karnym w związku z przestępstwami określonymi w art. 9 ust. 1 lit. c) i e), jak również do określenia warunków, na jakich okres ważności tych zezwoleń może zostać przedłużony do czasu otrzymania przez nielegalnego migranta wypłaty zaległego wynagrodzenia.

Ogólnie ujmując, występujący w wielu państwach członkowskich brak konkretnych mechanizmów rozwiązywania problemów, na jakie nielegalni migranci mogą natrafić w związku z dostępem do wymiaru sprawiedliwości lub egzekwowaniem swoich praw, może zmniejszać skuteczność walki z nielegalnym zatrudnieniem. Ważną rolę w stosowanych przez państwa członkowskie strategiach wykrywania przypadków nielegalnego zatrudnienia może odegrać zachęcanie do składania skarg przeciwko pracodawcom.

III- WYKRYCIE NIELEGALNEGO ZATRUDNIENIA I EGZEKWOWANIE ZAKAZU TAKIEGO ZATRUDNIENIA

III.1- Środki ochronne: obowiązki pracodawców (art. 4)

W celu zwiększenia świadomości pracodawców i ułatwienia kontroli wszystkie państwa członkowskie transponowały środki ochronne przewidziane w art. 4. Obywatele państw trzecich muszą posiadać ważne zezwolenie na pobyt lub inną zgodę na pobyt i zobowiązani są przedstawić taki dokument przed podjęciem zatrudnienia. Pracodawcy muszą przechowywać kopię lub zapis tych dokumentów – przynajmniej przez okres zatrudnienia – na wypadek kontroli, jak również są zobowiązani powiadomić w określonym czasie właściwe organy o zatrudnieniu obywatela państwa trzeciego.

W większości państw członkowskich³⁹ procedura taka musi zostać ukończona kilka dni przed rozpoczęciem zatrudnienia lub podpisaniem umowy⁴⁰ i najpóźniej pierwszego dnia pracy⁴¹. W innych państwach zgłoszenia takiego należy dokonać w okresie liczącym od kilku dni⁴² do kilku tygodni⁴³ od rozpoczęcia zatrudnienia. Po dopełnieniu tej procedury pracodawcy są zwolnieni z odpowiedzialności, chyba że wiedzieli, iż przedstawiony dokument był podrobiony⁴⁴.

Państwa członkowskie tylko w ograniczonym zakresie skorzystały z możliwości wprowadzenia uproszczonej procedury powiadamiania przez pracodawców będących osobami fizycznymi w przypadku, gdy zatrudnienie ma miejsce na użytek prywatny (DE, IT, LU) lub z możliwości zwolnienia pracodawców z obowiązku powiadamiania w przypadku, gdy zatrudniają obywateli państw trzecich posiadających prawo pobytu długoterminowego (AT, CY i EE).

³⁸ AT, DE, EL, ES, HU, IT, LU, SE, SI i SK.

³⁹ Oprócz FI.

⁴⁰ BG, CY, ES, FR, LT, NL i RO.

⁴¹ BE, CZ, EL, IT, LV, MT i PT.

⁴² AT, EE, HU, LU, PL i SK.

⁴³ DE, SE i SI.

⁴⁴ Oprócz BG i IT.

III.2- Kontrole (art. 14)

Zgodnie z art. 14 przepisy krajowe zobowiązują właściwe organy krajowe do przeprowadzania kontroli na podstawie oceny mającej na celu ustalenie sektorów objętych największym ryzykiem, aby pomóc w egzekwowaniu zakazu zatrudniania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich.

Dla zwalczania nielegalnego zatrudnienia i zapewnienia nielegalnym migrantom możliwości korzystania z przysługujących im praw konieczne są skuteczne i odpowiednie kontrole. Bez należytych kontroli wszelkie sankcje pozostaną jedynie zagrożeniem teoretycznym.

Obawy budzą jednak opóźnienia w przekazywaniu sprawozdań z kontroli do Komisji oraz problem z jakością niektórych sprawozdań. W 2012 r. tylko cztery państwa członkowskie (DE, FR, LV i SK) przedstawiły sprawozdania z kontroli przeprowadzonych w 2011 r. W 2013 r. zaledwie dziewięć państw członkowskich (FI, FR, HU, LT, LV, PL, RO, SK i SI) złożyło swoje sprawozdania w terminie. W dniu 10 października 2013 r. Komisja wysłała zatem pisma poprzedzające wszczęcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego do pozostałych 15 państw członkowskich, aby przypomnieć im o spoczywającym na nich obowiązku. Od tego czasu wszystkie państwa członkowskie przedstawiły swoje sprawozdania.

Ogólnie ujmując, udoskonalenia wymaga obszar sprawozdawczości. Informacje zawarte w sprawozdaniach są częściowo niekompletne, opracowane w oparciu o różne metody obliczeń oraz definicje lub po prostu odbiegają od ustanowionych w dyrektywie wymogów dotyczących sprawozdawczości. W konsekwencji informacje sporządzone na podstawie wyników kontroli są ograniczone, w związku z czym trudno jest opracować kompleksowy ogólnounijny przegląd przeprowadzonych kontroli i ich wyników. Aby ułatwić sprawozdawczość, Komisja już w 2010 r. przekazała państwom członkowskim szablony sprawozdania. Został on niedawno uaktualniony, aby zapewnić dostarczanie przez państwa członkowskie porównywalnych danych i informacji, które umożliwią Komisji ocenę skuteczności egzekwowania przepisów dyrektywy.

Aby kontrole stanowiły przydatny instrument zwalczania nielegalnego zatrudnienia, istotne jest określenie sektorów objętych największym ryzykiem. Podczas gdy kilka państw członkowskich (CZ, EE, LT, MT i RO) nie podaje wyraźnych informacji, czy i w jaki sposób określono sektory objęte większym ryzykiem, ze sprawozdań innych państw członkowskich wynika, że sektory o najwyższym wskaźniku nielegalnego zatrudnienia są takie same w większości państw członkowskich: sektor budowlany, rolnictwo i ogrodnictwo, prace domowe/sprzątanie, gastronomia oraz hotelarstwo.

Tabela 3 przedstawia podane przez państwa członkowskie informacje na temat kontroli przeprowadzonych w sektorach objętych ryzykiem, w razie konieczności uzupełnione oficjalnymi danymi liczbowymi Eurostatu dotyczącymi liczby pracodawców i pracowników. Z tabeli wynika, że liczba kontroli przeprowadzonych w niektórych państwach członkowskich raczej nie zraża pracodawców do zatrudniania nielegalnych migrantów. W BG, EE, PL, RO i SE w 2012 r. skontrolowano poniżej 1% wszystkich pracodawców, a przykładowo dla porównania w AT kontrolami objęto 16,98% pracodawców, w IT – 17,33% i w SI –

28,93%⁴⁵. Wskazuje to na duże różnice w egzekwowaniu prawa w poszczególnych państwach członkowskich i może oznaczać, że pracodawcy łamiący prawo w niektórych państwach członkowskich będą mieli większe szanse na uniknięcie wykrycia lub postępowania karnego niż pracodawcy z innych państw członkowskich.

IV. PODSUMOWANIE I KOLEJNE KROKI

W wyniku transpozycji dyrektywy 2009/52/WE wszystkie państwa członkowskie zakazują zatrudniania nielegalnych migrantów oraz nakładają kary finansowe, administracyjne lub sankcje karne na pracodawców, którzy takich migrantów zatrudniają. Dotkliwość kar ustanowionych na mocy prawa w poszczególnych państwach członkowskich jest jednak znacznie zróżnicowana. Budzi to obawy w kontekście skuteczności, proporcjonalności oraz odstrasżającego charakteru kar we wszystkich przypadkach i dlatego konieczna będzie dalsza ocena.

Niektóre państwa członkowskie nie wdrożyły jeszcze w sposób zadowalający elementów dotyczących ochrony, przewidzianych w przedmiotowej dyrektywie. Wszystkie obszary związane z zapewnieniem nielegalnym migrantom ochrony wymagają jeszcze udoskonalień, łącznie z prawem do wniesienia skargi przeciwko pracodawcy, skutecznymi mechanizmami wniesienia takiej skargi, jak również z tak podstawową kwestią jak udzielanie migrantom systematycznych i obiektywnych informacji na temat przysługujących im praw.

Niektóre państwa członkowskie mogą być zmuszone do podjęcia znacznych wysiłków, aby usprawnić nie tylko swoją sprawozdawczość w obszarze kontroli, ale również same kontrole, szeregując podejmowane przez siebie działania pod względem znaczenia i systematycznie określając sektory objęte ryzykiem. Z danych zgromadzonych za 2012 r. wynika, że zapewnienie odpowiedniego i skutecznego systemu kontroli wymaga jeszcze wielu działań. Brak takiego systemu poddaje w poważną wątpliwość skuteczność egzekwowania zakazu nielegalnego zatrudnienia oraz wysiłki podejmowane przez państwa członkowskie w celu zmniejszenia różnic w egzekwowaniu przepisów dyrektywy.

Z uwagi na coroczny obowiązek przedstawiania przez państwa członkowskie sprawozdań z kontroli do dnia 1 lipca Komisja będzie nadal uważnie monitorowała środki stosowane przez państwa członkowskie w tym obszarze, podejmując w razie konieczności działania. Aby lepiej uświadomić państwom członkowskim te i inne potencjalne problemy, stwierdzone w odniesieniu do transpozycji przedmiotowej dyrektywy, Komisja prowadzi z państwami członkowskimi dwustronną wymianę i w razie konieczności uruchomi pilotażowe procedury UE.

Komisja zapewni państwom członkowskim wsparcie, aby zadbać o zadowalające wdrożenie dyrektywy w całej UE. Zgodnie z praktyką stosowaną od czasu przyjęcia dyrektywy w 2009 r., podczas następnych posiedzeń Komisja zaprosi państwa członkowskie do dyskusji na temat transpozycji prawnej i wdrożenia kilku podstawowych przepisów dyrektywy. W razie konieczności sporządzone zostaną wytyczne dotyczące praktycznego wdrożenia dyrektywy, obejmujące również kwestie egzekwowania praw migrantów.

Komisja nie proponuje obecnie żadnych zmian w dyrektywie. Z czasem oceni, czy transpozycja prawa okazała się wystarczająca, aby ograniczyć nielegalne zatrudnienie, i czy

---

⁴⁵ Niektóre państwa członkowskie przedstawiły informacje na temat kontroli przeprowadzonych w sektorach objętych ryzykiem, natomiast inne przedłożyły informacje o kontrolach przeprowadzonych we wszystkich sektorach; więcej informacji zawarto w tabeli 3.

stanowi zachętę do korzystania z kanałów legalnej imigracji z korzyścią dla migrantów, pracodawców i państw członkowskich.

Tabela 1. Kary finansowe

Państwo członkowskie	Osoba F/P ⁽¹⁾	Kwota kar finansowych			Art. 5 ust. 3 ⁽²⁾	Porównanie z prawem obowiązującym przed transpozycją
		Minimalna	Stała	Maksymalna		
Kara mająca zastosowanie do każdego zatrudnionego nielegalnego migranta						
AT	P/F	1 000/ 4 000 EUR		10 000/ 50 000 EUR	Nie	→
BE	P/F	300 EUR		3 000 EUR	Nie	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
BG	Nie	750/1 500 BGN (383/767 EUR)		7 500/15 000 BGN (3 834/7 669 EUR)	Nie	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
	P	3 000/6 000 BGN (1 534/3 068 EUR)		30 000/60 000 BGN (15 338/30 677 EUR)		
CY	P/F			500/2 000 CYP (854/3 417 EUR)	Tak	→
EE	Nie			1 200 EUR	Nie	→
	P			3 200 EUR		
EL	P/F		5 000/10 000 EUR		Nie	↑
ES	P/F	10 001 EUR		100 000 EUR	Nie	↑
FR	P/F	6 980 EUR		52 350 EUR	Nie	↑
HU	P/F		500 000 HUF (1 630 EUR)		Tak	→
IT	Nie	1 950 EUR		15 600 EUR	Nie	↑
LT	P/F		3 000/10 000 LTL (869/2 896 EUR)	10 000/20 000 LTL (2 896/5 792 EUR)	Nie	→
LU	P/F		2 500 EUR		Nie	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
NL	Nie			11 250 EUR	Tak	↑
	P			45 000 EUR		
RO	P/F	3 000 RON (662 EUR)		4 000 RON (883 EUR)	Nie	↑
SE	P/F			22 200/44 400 SEK (2 477/ 4 954 EUR)	Nie	→
SI	Nie	2 000 EUR		5 000 EUR	Nie	→
	P	4 000 EUR		12 000 EUR		
Liczba nielegalnych migrantów uwzględniana przy określaniu wysokości grzywny						

CZ	Nie			5 000 000 CZK (182 305 EUR)	Nie	↑
	P	250 000 CZK (9 115 EUR)		10 000 000 CZK (364 606 EUR)		
DE	P/F			500 000 EUR	Nie	→
FI	P/F	1 000 EUR		30 000 EUR	Tak	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
LV	Nie	210 EUR		500 EUR	Nie	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
MT	P/F			11 646,87 EUR	Nie	→
PL	P/F	3 000 PLN (720 EUR)			Tak	→
PT	P/F	2 000 EUR		90 000 EUR	Nie	→
SK	P/F	2 000 EUR		200 000 EUR	Nie	→

*P/F = osoba prawna/osoba fizyczna

** Art. 5 ust. 3 dyrektywy 2009/52/WE: „Państwa członkowskie mogą przewidzieć zmniejszone kary finansowe, w przypadku gdy pracodawca jest osobą fizyczną, która zatrudnia nielegalnie przebywającego obywatela kraju trzeciego na swój użytek prywatny i gdy zatrudnienie nie odbywa się w warunkach szczególnego wyzysku”
(Kurs wymiany (4.4.2014): 1 BGN = 0,511281 EUR; 1 CYP = 1,70860 EUR; 1 CZK = 0,0364632 EUR; 1 HUF = 0,00326012 EUR; 1 LTL = 0,289620 EUR; 1 PLN = 0,240083 EUR; 1 ROL = 0,224388 EUR; 1 SEK = 0,111573 EUR)

Tabela 2. Sankcje karne

Państwo członkowskie	Sankcje (wymiar kary pozbawienia wolności i grzywna, jeżeli dotyczy)					Porównanie z prawem obowiązującym przed transpozycją
	Art. 9 ust. 1 lit. a)	Art. 9 ust. 1 lit. b)	Art. 9 ust. 1 lit. c)	Art. 9 ust. 1 lit. d)	Art. 9 ust. 1 lit. e)	
AT	Kara pozbawienia wolności do 6 miesięcy	Kara pozbawienia wolności do 6 miesięcy lub grzywna	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności do 6 miesięcy lub grzywna	↓
BE	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 3 lat i/lub grzywna w wysokości od 600 do 6 000 EUR					Brak wcześniejszego ustawodawstwa
BG	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat i grzywna w wysokości od 5 000 BGN (2 554 EUR) do 50 000 BGN (25 564 EUR)	Kara pozbawienia wolności do 4 lat i grzywna w wysokości od 2 000 BGN (1 022 EUR) do 20 000 BGN (10 225 EUR)	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat i grzywna w wysokości od 5 000 BGN (2 554 EUR) do 50 000 BGN (25 564 EUR)	Kara pozbawienia wolności do 4 lat i grzywna w wysokości od 2 000 BGN (1 022 EUR) do 20 000 BGN (10 225 EUR)	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat i grzywna w wysokości od 5 000 BGN (2 554 EUR) do 50 000 BGN (25 564 EUR)	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
CY	Kara pozbawienia wolności do 5 lat i/lub grzywna nieprzekraczająca 20 000 EUR					Brak wcześniejszego ustawodawstwa
CZ	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 5 lat			-	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 5 lat	→
DE	Kara pozbawienia wolności do 1 roku lub grzywna	Kara pozbawienia wolności do 1 roku lub grzywna	Kara pozbawienia wolności do 3 lat lub grzywna (w poważnych przypadkach: od 6 miesięcy do 5 lat)	Kara pozbawienia wolności do 3 lat lub grzywna	Kara pozbawienia wolności do 1 roku lub grzywna	↑
EE	Grzywna w wysokości od 30 do 500 dziennych stawek (od 96 EUR do 1 600 EUR) lub kara pozbawienia wolności do 3 lat					Brak wcześniejszego ustawodawstwa
EL	Kara pozbawienia wolności na okres co najmniej 5 miesięcy			Kara pozbawienia wolności na okres co najmniej 6 miesięcy	Kara pozbawienia wolności na okres co najmniej 6 miesięcy	↑

ES	-	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 6 lat i grzywna odpowiadająca wynagrodzeniu za okres od 6 do 12 miesięcy	Kara pozbawienia wolności na okres od 2 do 5 lat i grzywna odpowiadająca wynagrodzeniu za okres od 6 do 12 miesięcy	-	-	→
FI	Grzywna lub kara pozbawienia wolności do 1 roku					→
FR	Kara pozbawienia wolności do 5 lat i grzywna w maksymalnej wysokości 15 000 EUR					→
HU	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
Państwo członkowskie	Sankcje (wymiar kary pozbawienia wolności i grzywna, jeżeli dotyczy)					Porównanie z prawem obowiązującym przed transpozycją
	Art. 9 ust. 1 lit. a)	Art. 9 ust. 1 lit. b)	Art. 9 ust. 1 lit. c)	Art. 9 ust. 1 lit. d)	Art. 9 ust. 1 lit. e)	
IT	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 3 lat i grzywna w wysokości 5 000 EUR					↑
	Zwiększenie kary o jedną trzecią do połowy wymiaru				Zwiększenie kary o jedną trzecią do połowy wymiaru	
LT	Grzywna lub pozbawienie wolności do 2 lat			-	Grzywna lub pozbawienie wolności do 2 lat	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
LU	Kara pozbawienia wolności na okres od 8 dni do 1 roku i/lub grzywna w wysokości od 2 501 EUR do 20 000 EUR					Brak wcześniejszego ustawodawstwa
LV	Kara pozbawienia wolności do 3 miesięcy lub grzywna w maksymalnej wysokości odpowiadającej 100 miesięcznym płacom minimalnym (32 000 EUR)	Kara pozbawienia wolności do 3 miesięcy lub prace społeczne, lub grzywna w maksymalnej wysokości odpowiadającej 100 miesięcznym płacom minimalnym (32 000 EUR)			Kara pozbawienia wolności do 3 miesięcy lub grzywna w maksymalnej wysokości odpowiadającej 100 miesięcznym płacom minimalnym (32 000 EUR)	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
MT	Grzywna w maksymalnej wysokości 11 646,87 EUR i/lub kara pozbawienia wolności do 2 lat.					→

NL	Kara pozbawienia wolności do 3 lat lub grzywna w maksymalnej wysokości 78 000 EUR	Kara pozbawienia wolności do 1 roku lub grzywna w maksymalnej wysokości 78 000 EUR			→	
PL	Kara pozbawienia wolności do 12 miesięcy i grzywna	Kara pozbawienia wolności do 3 lat		Kara pozbawienia wolności do 12 miesięcy i grzywna	Brak wcześniejszego ustawodawstwa	
PT	Kara pozbawienia wolności do 1 roku lub grzywna w maksymalnej wysokości 240 dziennych stawek (maksymalnie 120 000 EUR)	Kara pozbawienia wolności do 2 lat lub grzywna w maksymalnej wysokości 480 dziennych stawek (maksymalnie 240 000 EUR)	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 5 lat	Kara pozbawienia wolności na okres od 2 roku do 6 lat	Kara pozbawienia wolności do 2 lat lub grzywna w maksymalnej wysokości 480 dziennych stawek (maksymalnie 240 000 EUR)	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
RO	-	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 2 lat lub grzywna	-	Kara pozbawienia wolności na okres 1 roku i 2 lat lub grzywna	Kara pozbawienia wolności na okres od 1 roku do 3 lat	Brak wcześniejszego ustawodawstwa
SE	Grzywna lub pozbawienie wolności do 1 roku				Brak wcześniejszego ustawodawstwa	
SI	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności do 3 lat			Brak wcześniejszego ustawodawstwa	
SK	Kara pozbawienia wolności do 2 lat	Kara pozbawienia wolności na okres od 6 miesięcy do 3 lat			Brak wcześniejszego ustawodawstwa	

Tabela 3. Kontrole przeprowadzone w 2012 r.

Państwo członkowskie	DYREKTYWA 2009/52/WE					Uwagi
	Kontrole		Wyniki			
	Ogółem	Odsetek pracodawców we wszystkich sektorach (w %)	Liczba kontroli, w których wyniku wykryto NPOPT*	Liczba wykrytych NPOPT	Wykryci NPOPT w stosunku do łącznej liczby pracowników we wszystkich sektorach (w %)	
AT	32 765	16,98	2 948	4 490	0,11	Kontrole objęły wszystkie sektory.
BE	14 127	7,86	1 538	1 826	0,41	Kontrole objęły wszystkie sektory.
BG	119	0,12	1	1	0,00003	Kontrole objęły wszystkie sektory.
CY	5 736	38,5	/	1 340	0,35	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko.
CZ	27 914	17,45	27	46	0,00095	Kontrole objęły wszystkie sektory.
DE	122 577	6,91	/	/	/	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko.
EE	79	0,36	0	0	0	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko.
EL	8 704	3,35	30	49	0,00138	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko; dane za okres 1.8.2012–31.12.2012.
ES	53 671	6,12	5 386	5 386	0,03145	Kontrole objęły wszystkie sektory.
FI	1 800	1,9	/	/	/	Kontrole objęły wszystkie sektory.
FR	1 331	/	/	621	/	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko. Dane dotyczące migrantów pracujących bez zezwolenia na pracę; brak informacji na temat statusu pobytu.
HU	19 080	9,72	/	/	/	Kontrole objęły wszystkie sektory.
IT	243 847	17,33	/	11 499	0,05115	Kontrole objęły wszystkie sektory.
LT	1 453	5,38	/	0	0	Kontrole objęły wszystkie sektory. Dane za okres 1.8.2012–31.12.2012.
LV	2 648	/	/	1	0,00012	Kontrole objęły wszystkie sektory. Dane za okres 1.1.2012–1.5.2013.
LU	3 097	43,62	/	/	/	Kontrole objęły wszystkie sektory.
MT	3 831	53,07	70	88	0,05167	Dane dotyczące migrantów pracujących bez zezwolenia na pracę. Brak informacji na temat statusu pobytu.
NL	11 181	/	776	1 123	/	Kontrole objęły wszystkie sektory. Brak danych Eurostatu dotyczących łącznej liczby pracodawców i pracowników.

PL	2 776	0,44	61	133	0,00306	Kontrole objęły wszystkie sektory.
PT	2 305	1,09	/	10 828	0,25	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko.
RO	916	0,82	/	22	0,00025	Kontrole objęły wszystkie sektory.
SE	414	0,25	/	/	/	Kontrole objęły wszystkie sektory.
SI	9 027	28,93	/	8	0,00088	Kontrole objęły sektory, w których występuje ryzyko.
SK	39 801	57,77	/	22	0,00095	Kontrole objęły wszystkie sektory. Część danych nie precyzuje statusu pobytu.
NPOPT: nielegalnie przebywający obywatel państwa trzeciego						